

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Příloha 5:

Agregovaný popis potřeb škol na území MAP II

– Verze 2–

Název projektu: Místní akční plán rozvoje školství II MAS Vyškovsko

(reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009086)

Realizátor: MAS Vyškovsko, z.s.

Vypracováno:

1/2019 – 5/2019 Verze 1

6/2020-1/2021 Verze 2 (aktualizace)

Autoři: RT MAP

Kontakt: masvyskovskomap@seznam.cz, 777 582 766

Schváleno Řídícím výborem dne

1. ÚVOD - PODPORA ŠKOL V PLÁNOVÁNÍ

Cílem této aktivity je posílení přenosu reálných potřeb ze škol do plánu v území MAP II a posílení atmosféry spolupráce v rámci pedagogického sboru při společném plánování aktivit ve školách. Tato aktivita je realizována na všech školách, které jsou zapojeny do projektu MAP II.

Do projektu MAP II je zapojeno celkem 46 škol (19 ZŠ, 26 MŠ a 1 ZUŠ) z celkového počtu 63 škol v území MAP II. Na každé škole je stanoven Analytik plánování ve školách, který zajišťuje komunikaci s realizačním týmem MAP II a je členem odborného týmu projektu. Právě prostřednictvím tohoto pracovníka se jednotlivé školy podílejí na přípravě aktivit škol a aktivit spolupráce ve SR MAP a jejich konkretizaci v akčních plánech. Realizace této aktivity byla započata na začátku roku 2019. Poprvé byl celý proces realizován nejpozději do 6 měsíců od vydání právního aktu projektu MAP II. Všechny školy zapojené do projektu byly osobně navštíveny a byla provedena dvě dotazníková šetření, jejichž výstupy jsou zapracovány do tohoto dokumentu. Celý proces byl realizován od ledna do května 2019.

Aktualizace tohoto dokumentu proběhla v období červen 2020 - leden 2021 a reflektuje stěžejní body a informace za předchozí období. Podkladem k zpracování byly výstupy z diskuzních setkání ředitelů, konference pro ředitele a zřizovatele, následně vyplněné dotazníky Popis potřeb školy za každou zapojenou školu a také informace z osobních setkání se zástupci zapojených škol. Na základě získaných dat bude aktualizován Dokument MAP ke konci realizace projektu MAP II.

Agregovaný Popis potřeb škol uceleně a anonymně shrnuje reflexe škol v daných tématech dle Přílohy č. 3 výzvy č. 02_17_047 MAP II Postupy MAP II (Metodika tvorby místních akčních plánů v oblasti vzdělávání) z celého území MAP II.

2. AGREGOVANÝ POPIS POTŘEB ŠKOLY MAP II

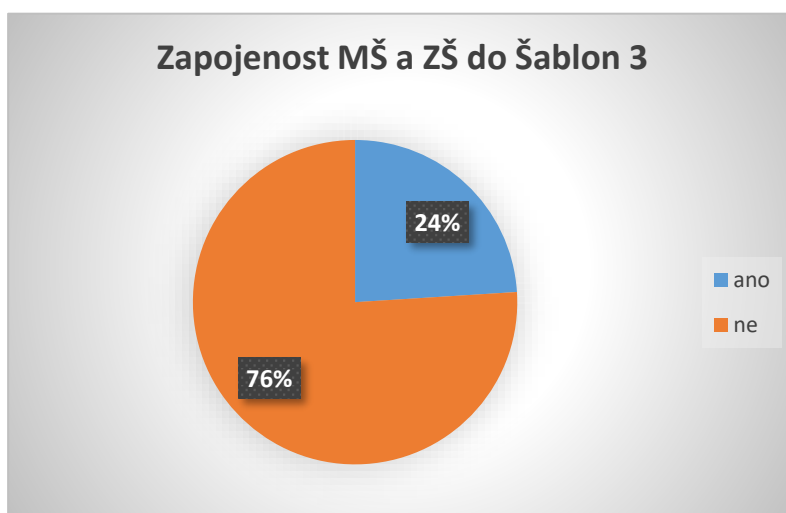
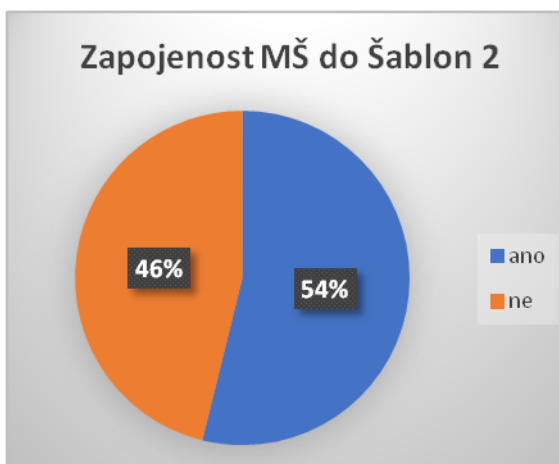
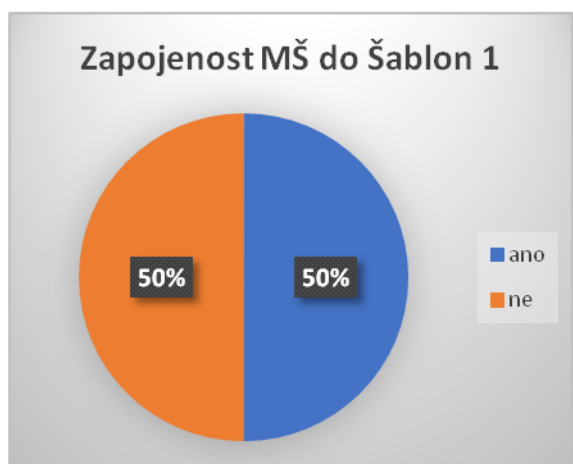
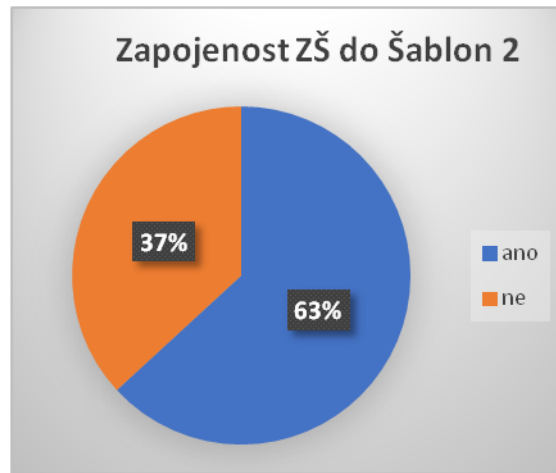
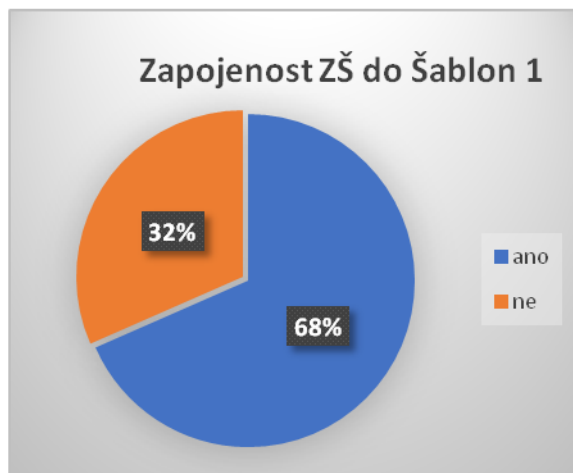
Do tohoto souboru Popis potřeb školy jsou zahrnuta data z dotazníkových šetření MŠMT u škol, které se do Šablon zapojily, data poskytnuta z KAP, údaje z dotazníků RT MAP II, které vyplnily všechny zapojené školy, informace z pracovních skupin, z diskuzních setkání ředitelů a z osobních setkání se zástupci škol s RT MAP II. Tyto informace a data jsou klíčová pro další společné plánování. Na základě těchto výstupů vznikají nové aktivity, které napomáhají školám v jejich rozvoji a jsou na základě konzultace v pracovních skupinách a schválení řídicím výborem zakomponovány do místního akčního plánu dle potřeb v území. Do projektů zjednodušeného vykazování, tzv. Šablon, je zapojena jen určitá část škol z našeho území a pro získání dat, která by bylo možno komparovat, bylo nutné vytvořit dotazníky nové a všechny školy opětovně poptat v určitém časovém horizontu k jejich vyplnění.

Ve sledovaném období, kdy vznikala aktualizovaná 2. verze dokumentu, se na mnoha školách ještě realizovaly Šablony II, proto je k tomuto datu procento zapojení škol do Šablon III tak nízké, tedy k hodnocení a srovnání nelze tato data využít. RT díky tomu upravil dotazníky, nové šetření tedy probíhalo jinou formou než při vytváření původního dokumentu. Toto období bylo silně poznamenáno nepříznivou epidemiologickou situací, kdy v souvislosti s vládními nařízeními došlo na určité období k úplnému zavření škol, poté k otevření se spoustou omezení a pro školy zcela novou formou výuky. Zajištění distanční výuky se stalo hlavním tématem, spoustu naplánovaných aktivit nebylo možno realizovat. Z tohoto důvodu na mnohých školách došlo právě k prodloužení realizace projektů Šablony II a návaznost na Šablony III bude tak posunuta.

Velmi přínosná jsou pro nás data získaná z dotazníků realizačního týmu MAP vyplněná přímo od zástupců zapojených škol a informace z osobních setkání. Tento dokument byl doplněn o novou

samostatnou kapitolu, která se zaměřuje na vyhodnocení pokroku v jednotlivých sledovaných oblastech, dále na konkrétní problémy a priority škol.

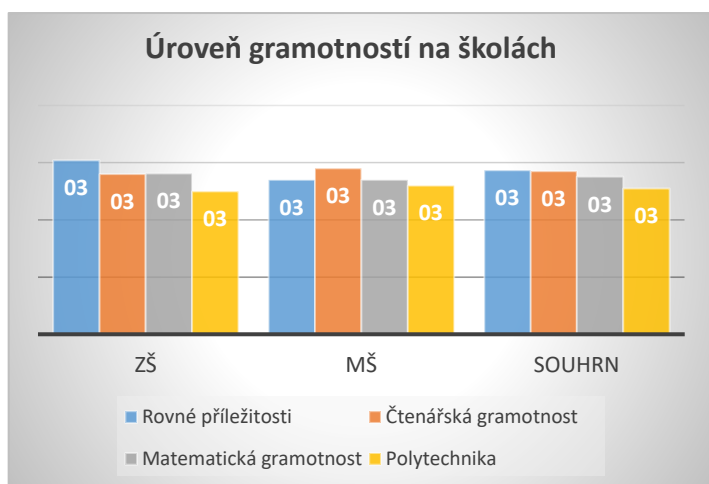

Při zpracování dokumentu vytvořila každá škola pomocí dotazníků vlastní reflexi v těchto tématech:

1. Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka
2. Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka
3. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (včetně polytechnického vzdělávání), kariérové poradenství
4. Rovné příležitosti

Na jednotlivé otázky v dotazníku odpovídali zástupci škol dle hodnotící škály v rozmezí 1. – 4. Hodnocení bylo rozděleno na základní a mateřské školy, protože se na různých úrovních vzdělávání řeší tato témata trochu jinak. Hranice čísla 3 - realizované oblasti, tzn. funkční části systému, byla plným počtem dosažena pouze v oblasti Společného vzdělávání, a to u základních škol. V ostatních oblastech se pohybují MŠ i ZŠ v rozmezí 2,6 – 2,9, což znamená, že se dovednosti rozvíjí, existují promyšlené části systému a jsou ve fázi počáteční realizace s velkým prostorem pro zlepšení. Nejnižší počet bodů dosáhla oblast týkající se polytechnického vzdělávání, rozvoje podnikavosti a kariérové poradenství.

Hodnotící škála:

1. Vůbec se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor pro zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

Tyto výsledky reflektují skutečnou realitu v území. Na základě osobní zkušenosti po návštěvách všech zapojených škol je evidentní, že školy jsou připraveny se nadále rozvíjet, někde již mají promyšlenou koncepci a v jednotlivých tématech se posouvají dopředu. Ovšem ve všech školách naráží nejčastěji na problematiku financí určených pro podporu učitelů, finanční podhodnocení provozních zaměstnanců či peníze na vybavení učeben a nákup pomůcek. Velkým problémem pro školy je též oblast personální (nedostatek kvalifikovaných pracovníků a zkušených pedagogů, zároveň řeší fluktuaci zaměstnanců). Pro školy je velkou prioritou rekonstrukce a obnova škol, modernizace učeben, vybudování venkovních učeben, nákup vybavení a pomůcek, a s tím samozřejmě souvisí kvalitní vzdělávání, spokojený žák a rodič, kvalitní a kvalifikovaný pedagogický sbor, příznivé klima školy.

Spoustu výstupů k těmto tématům máme již z pracovních skupin, které se touto problematikou zabývají. Na základě zkušeností ředitelů, učitelů a ostatních aktérů ve vzdělávání plánujeme aktivity škol i aktivity spolupráce tak, aby vyhovovaly potřebám škol a pomáhaly jim ke zlepšení současného stavu.

V oblasti Rovných příležitostí je výsledná hodnota v mateřských školách nižší, protože nejsou školy uzpůsobeny a ještě nastaveny takovým změnám (prostorové a materiální vybavení, 2-leté dítě

má zcela jiný režim a potřebuje odlišný přístup, při velkém počtu dětí ve třídě je práce s dětmi s PPO náročná). V základních školách je situace lepší, školy využily projektů Šablon a základní školení pro učitele či vybavení a pomůcky pořídily z nich. Velký problém je, že způsob myšlení a systematická příprava se musí změnit již na pedagogických fakultách, a to než se to projeví na samotných školách, tak je to běh na dlouhou trať.

Velmi kladně hodnocené jsou ukázkové hodiny na školách, které mají problematiku Rovných příležitostí již více zpracovanou a učitelé se mohou inspirovat jinými přístupy a práce s dětmi. Sdílení dobré praxe je pro samotné učitele velkým přínosem a pokaždé se těší na setkání s ostatními kolegy a sdílení svých zkušeností.

Nízká čísla jsou i u polytechnického vzdělávání, které úzce souvisí také s kariérovým poradenstvím. Při dnešním stavu společnosti, kdy je nedostatek lidí pracujících v řemeslných oborech, nedostatek šikovných, zručných a schopných lidí je nutné začít podporovat tuto problematiku již v mateřských školách, aby si děti vytvořily správné návyky a poznaly, že i tento svět může být pro ně velmi zajímavý a v budoucnosti ekonomicky výhodnější. Na mnohých školách byly zrušeny dílny či ruční práce a dnes se k tomu školy opětovně vracejí. S aktivitami, které máme v Akčním plánu, se snažíme přiblížit školám řemesla a profese praktickými ukázkami a přímo v praxi. Exkurze do firem či řemeslné dny se těší u škol velké oblibě.

V oblasti rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti mají většinou školy vypracovaný systematický plán, který dodržují. Celkově je potřeba rozvinout větší spolupráci mezi mateřskými a základními školami. Nejen v aktivitách, které si mohou školy navzájem sdílet a podporovat, ale i pro snadnější přechod dětí z MŠ na ZŠ.

Samozřejmě jsou viditelné rozdíly mezi školami velkými a školami malými vesnickým s jednotřídkami či nižším počtem tříd. Na malých školách řeší často personální problémy, nemají prostor účastnit se často seminářů a školení, protože jim chybí pedagog na překryv/suplování. Velké městské školy často mají lepší vybavení, širší nabídku kroužků a dalších možností, ovšem malé školy naopak nabízí menší počet dětí ve třídách a rodinné prostředí. Dnes se již tolik nedodrhuje spádovost mezi školami a volba je na rodičích, kam dítě umístí. Bohužel i toto má dopad na samotné školy a vybízí to k určité rivalitě mezi nimi (boj o žáka). Jedním z cílů MAP II je podpora spolupráce mezi školami, spolupráce s dalšími aktéry ve vzdělávání, firmami a podnikateli, neziskovými organizacemi. Důraz je kladen na vzájemné sdílení dobré praxe a větší otevřenost všech subjektů, což může být přínosem všem zúčastněným stranám.

Kromě statistických údajů jsme získali odpovědi na otázky, které podpořily jednotlivá témata:

- a) Co proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?
- b) V čem by se mohla zlepšit?
- c) V čem potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

3. VYHODNOCENÍ VLASTNÍHO POKROKU VE ŠKOLE V ROCE 2019

A. Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

a) Co ve škole proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?

- Kroužek pohádkového čtení
- Dětský čtenářský klub, Čtenářské dílny
- Vedení školní knihovny, knihovna pro rodiče, pravidelné čtení
- Spolupráce s knihovnou (Ivanovice)
- Soutěže – spolupráce s Albatrosem
- Recitační soutěže, Dramatizace pohádek
- Autorská čtení, besedy se spisovatelem
- Využívání čteček Kindle
- Besídky pro rodiče a veřejnost
- Multimediální výchova, interaktivní výuka
- Nabídka materiálů a témat k rozvoji předčtenářské gramotnosti
- Díky Šablonám 1 – získány pomůcky na rozvoj dramatiky, DVPP
- Česko čte dětem
- Setkávání dětí a rodičů k realizaci předčtenářských dovedností
- Babičky a dědečci čtou dětem pohádky
- Projektové dny, Burza knih
- Děti tvořily vlastní knihu v průběhu roku
- Logopedické chvíle

b) V čem by se škola mohla zlepšit?

- Dále pracovat na rozsahu a obsahu školní knihovny, nákup knih, odborné literatury, podpořit spolupráci s knihovnou
- Více projektů na podporu čtení ve škole a školce
- Podporovat ČG v ostatních předmětech, Více podněcovat čtení u všech žáků
- Akce pro děti a rodiče, podporovat vzájemnou spolupráci
- V oblasti multimediální, používání interaktivních materiálů
- Více praktikovat individuální práci s dětmi – rozvíjet souvislé vyjadřování, popis obrázku, vyprávění pohádky, celková úroveň tvoření hlásek-výslovnost dětí

c) V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Prostředky na nákup knih, pomůcek AV a IT techniky
- Apelovat na důležitosti čtenářské gramotnosti
- Školení, Materiály, Finance
- Nižší počty dětí ve třídách
- Interaktivní (prožitkové) semináře
- Je nízká kooperace školy s dalšími aktéry (projekty se školami, obcemi, science centry, NNO)
- Sílení dobré praxe

Velmi kladně je hodnocen rozvoj spolupráce se školami v rámci MAP II. Ze škol je velká poptávka po vzájemných setkáních učitelů stejných aprobací pro sdílení dobré praxe a načerpání nových poznatků, metod práce či pouze ujištění, že jdou správným směrem. Velmi rádi se účastní zážitkových seminářů. Ve čtenářské gramotnosti je cítit často nezáměr ze strany rodičů, dětem nevěnují tolik času a přímé mluvené slovo, které rozvíjí řeč i paměť, je nahrazováno mobilními telefony a televizí. S tím souvisí nárůst dětí s vadou řeči a malou slovní zásobou. Na školách jsou proto často podporovány logopedické lekce. Důraz kladen uvědomění si důležitosti čtenářské gramotnosti v běžném životě a její vliv na vývoj dítěte.

B. Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

a) Co ve škole proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?

- Kroužek zábavné logiky a deskových her, šachů
- Matematický Klokan, Pythagoriáda, olympiády
- Úspěch u přijímacích řízení v matematice
- Částečná digitalizace informačního systému, práce s IT
- Projektové dny, dny otevřených dveří
- Hejného metody součástí výuky
- Využívání interaktivních prostředků ve výuce
- Pořízení pomůcek, vybavení IT z projektu Šablon I
- Zapojení od projektu Klokanovy školky
- Zakoupení multimediální katedry Sweet Box a práce s ním
- Dobrá připravenost dětí na 1. třídu
- Práce v heterogenní skupině – znatelný posun mladších dětí

b) V čem by se škola mohla zlepšit?

- Nákup dalších názorných pomůcek
- Lepší provázanost mezi 1. a 2. stupněm ZŠ
- Posílení odborných poznatků a kompetencí v oblasti využití IT
- Podpora nadaných dětí a žáků
- DVPP (např. práce s programy, skupinová práce, nové pomůcky, metody)
- Seznámení se či zdokonalování v oblasti Hejného matematiky
- Více akcí pro děti a rodiče, spolupráce se ZŠ
- Návštěvy science center, využívání internetu při sebevzdělávání
- Využívání interaktivních metod při práci s dětmi
- Větší důraz na rozvoj předmatematických dovedností
- Cílené užívání IT techniky v průběhu celého dne

c) V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Prostředky na pořízení AV a IT techniky a na pravidelnou funkční obnovu IT zařízení pro učitele i žáky
- Podpora kroužků zaměřených na rozvoj matematických dovedností
- Zajištění kvalifikovaných učitelů pro dlouhodobější zástupy
- Nedostatečné znalosti pedagogů
- Sdílení dobré praxe
- Didaktické materiály
- Finanční zabezpečení
- Školení pedagogů, praktické ukázky, jak vhodně technické prostředky využívat
- Práce s operačními systémy a aplikacemi
- Spolupráce s Scio a vědeckými centry, s vysokými a středními školami
- Nákup klokanových kapes
- Nižší počty dětí ve třídách
- Práce s nadanými dětmi

K tomuto tématu zaznělo nejvíce otázek k výuce Hejného matematiky. Na několika školách s touto metodou již pracují, někde se zatím seznamují a zjišťují, jestli tímto směrem též jít. Byl realizován v rámci aktivit MAP II i seznamovací seminář na toto téma, abychom rozšířili obzor těm, kteří tuto metodu ještě neznají. Školy též potřebují nové pomůcky pro názornější výuku a spousta učitelů touží po vzájemném sdílení k výuce matematiky, pro novou inspiraci. Velké téma je též propojení spolupráce mezi MŠ a ZŠ a dále přechod mezi 1. a 2. stupněm ZŠ. Jaké klíčové se jeví kooperace a předávání informací.

C. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (včetně polytechnického vzdělávání), kariérové poradenství

a) Co ve škole proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?

- Spolupráce s FabLab Brno
- Praktický seminář fyziky
- Projektové dny – setkání s rodiči
- Exkurze, vzdělávací besedy
- Systematická výchova k volbě povolání
- Vybavené školní dílny a rozvíjení dovedností žáků v technických směrech
- Výtvarná odpoledne pro veřejnost, dny otevřených dveří, Den otců s polytechnikou
- Žákovské akademie, vánoční dílničky, velikonoční tvoření, tvoření rodičů s dětmi
- Bylinková, zeleninová a luční zahrádka vytvořena společně se žáky
- Spolupráce s firmami a institucemi (Policie, Hasiči, Knihovna, Piafa)
- Enviromentální výchova – záhonky na školní zahradě
- Používání ponky a rozvoj polytechnické výchovy

b) V čem by se škola mohla zlepšit?

- Nákup vlastní 3D tiskárny sloužící k realizaci vlastních projektů žáků
- Lepší spolupráce se školkou, firmami v obci
- Více zapojit polytechnickou výuku do vzdělávacího procesu
- Větší provázanost teoretické výuky v IT a technických oborů (oborů, fyzika)
- Zabezpečit lepší podmínky pro pracovní vyučování
- Získat pedagogy s aprobační, proškolení pedagogů
- Spolupráce mezi učiteli
- Lepší vybavení, rozšíření nabídky pomůcek, přírodní materiály na tvoření, nové stavebnice
- Materiálně technické vybavení
- Spolupráce s jinými školami, sdílení dobré praxe
- Venkovní učebna

c) V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Podpora při rekonstrukci zahrady
- Finance na pomůcky, úpravy školních zahrad
- DVPP v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity
- Zajistit projekty typu Řemesla do škol, exkurze, ukázky řemesel
- Sdílení dobré praxe
- Nedostatek kvalifikovaných pracovníků
- Chybí prostory pro stálou a pravidelnou činnost
- Spolupráce s odborníky z praxe, podnikateli, firmami, obcí
- Finance na kroužky, volnočasové aktivity

Toto téma je velmi široké a na školách se snaží děti podporovat ve všech směrech. Velký zájem je o polytechnickou výchovu, v mateřských školách používají pracovní ponky a nářadí, seznamují se se starými řemesly, ale i soudobými profesemi a snaží se ukázat dětem širší obzor nabídky budoucího zaměstnání. Oblíbené jsou řemeslné dny a velkým přínosem zde je spolupráce se SOU a SOŠ ve Vyškově, místními firmami a neziskovými organizacemi. Na této spolupráci je dobré stavět a rozvíjet další společné aktivity, které budou přínosné všem stranám.

D. Rovné příležitosti

a) Co ve škole proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?

- Sdílení dobré praxe – ukázkové hodiny
- Nákup potřebných pomůcek
- Využití možnosti samotné školy a zkušenosti pedagogů
- Uchopení inkluze na škole
- Účast na seminářích, použití poznatků v praxi

b) V čem by se škola mohla zlepšit?

- Podpora nadaných žáků s respektem k individualitě
- Asistenti pedagoga – jejich místo a správné uchopení jejich pozice, metodické vedení dítěte/žáka, motivace pedagogů k práci s IVP
- Individuální vzdělávací plán (IVP) – práce s tímto dokumentem a s rodičem
- Rodiče jako partneři školy (komunikace s rodičem)

c) V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Větší komunikace a spolupráce s rodiči
- Lepší a rychlejší spolupráce s poradnou
- Začínající učitel – správná motivace a podpora
- Podpora znalostí vedení škol v otázkách rovných příležitostí
- Zážitkové semináře
- Sdílení dobré praxe
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků (např. zážitkový seminář)
- Zapojení a seznamování rodičů s činností školy v rámci inkluze

Členové pracovní skupiny pro rovné příležitosti se shodli na tom, že každé dítě by mělo mít možnost zažít úspěch. Spíše než termín „inkluze“ by bylo lepší používat termín „lidský přístup“. Je nutné připravit podmínky, aby byl proces úspěšný. Školy využily svých možností a zahájily proces. Grafy ukazují, že školy jsou otevřené společnému vzdělávání, v mateřských školách je celých 7 % dětí z celkového počtu mladších 2 let a pedagogové se snaží upravit podmínky a prostory pro kvalitní vzdělávání. Samozřejmě v malých kolektivech se toto praktikuje lépe. Na základních školách jsou plně zapojeny do vzdělávání děti s PPO (minimálně 11 % z celkového počtu dětí jsou děti s PPO), školy již pořídily pomůcky a metodické materiály. Ovšem je třeba mít na vědomí, že inkluze je proces a vše potřebuje svůj čas a vývoj. Pedagogové uvítají další semináře k této problematice a sdílení dobré praxe – jako jedna z cest, jak otevřít téma inkluze. O inkluzi je třeba mluvit a mít oporu ve vedení školy.

4. ZÁVĚR – SHRNU TÍ 2019

Každá zapojená škola v projektu MAP II předala RT MAP vypracovaný Popis potřeb školy, ve kterém zpracovala vyhodnocení vlastního pokroku ve škole v tématech čtenářská gramotnost, matematická gramotnost, rozvoje potenciálu každého žáka v oblasti rozvoje podnikavosti a iniciativy dětí a žáků včetně polytechnického vzdělávání a v tématu rovné příležitosti ve vzdělávání. Jedním z výstupů dotazníku byly i další potřeby a aktuální priority/problémy rozvoje školy. Tato data byla vypracována k 18.9.2019.

Největší důraz v aktuálních prioritách škol byl kladen na rekonstrukci budovy (dále např. rekonstrukce sociálních zařízení, opravy odborných učeben, výměna oken, zateplení budovy, modernizace kuchyně a přístavba školy). Další aktuální prioritou u škol byla uvedena vybavenost učeben, rekonstrukce zahrady včetně environmentálních prvků. V žebříčku priorit dále následoval nákup nových pomůcek, modernizace zařízení a dovybavení tříd.

Mezi největší problémy, které aktuálně řeší ve školách, patří běžné závady, kázeňské problémy žáků, problémy v personální oblasti (např. nedostatek pracovních kapacit, fluktuace zaměstnanců, nedostatek kvalifikovaných a zkušených pedagogů), nedostatek finančních prostředků, nedostatečné finanční ohodnocení provozních zaměstnanců a problémy ve vazbě na spolupráci s rodiči.

Školy by se navzájem mohly inspirovat nejčastěji mimoškolními akcemi ve spolupráci s obcí, NNO a dalšími subjekty a dále spoluprací s ostatními školami a spádovými MŠ/ZŠ a také individuálním přístupem k žákům.

Aktivitty projektu MAP II jsou komplementární se Šablonami II. Do Výzvy č. 02_18_064 Šablony II se zapojilo 63 % ZŠ a 54 % MŠ z území MAP II. Dle výsledku Dotazníkového šetření Šablony II si každá škola zvolila ty šablony, jejichž aktivitami škola posílí nejpálčivější témata a oblasti své školy. Aktivitty spolupráce MAP II se snaží provázat a prohloubit spolupráci zapojených škol a reflektovat potřeby v území MAP II. Jako velmi potřebné se jeví aktivitty na rozvoj polytechnické výchovy v mateřských a základních školách. V průběhu realizace projektu byla započata celá řada aktivit jako např. řemeslný den, řemesla do škol, miniprojekty EVVO. V návaznosti na kariérové poradenství byly realizovány exkurze do firem. Pro posílení rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti je plánována celá řada aktivit, především v souvislosti s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků. Pro rozvoj kvalitního inkluzivního vzdělávání a posílení rovných příležitostí ve vzdělávání jsou v neposlední řadě realizovány ukázkové hodiny pro inspiraci a sdílení dobré praxe mezi školami. Ve spolupráci se ZUŠ byla realizována aktivita autorského čtení s propojením výtvarného umění pro žáky základních škol s názvem Poetická dílna. Žáci ZUŠ Františka Sušila Rousínov se zapojili i při slavnostním vyhlášení výherních kolektivů soutěže Plechový svět očima dětí. Aktivitty spolupráce v Akčních plánech na jednotlivá období jsou navrženy tak, aby v nich měly možnost zapojení právě i základní umělecké školy.

V současné době lze konstatovat, že cíle projektu MAP II jsou velmi dobře naplňovány. Podařilo se prohloubit spolupráci se školami, zřizovateli a dalšími subjekty (např. firmami, NNO apod.). Aktivitami projektu MAP II přímo či nepřímo dochází ke zkvalitnění výuky, plánování společných aktivit a sdílení dobré praxe. Pedagogové se aktivně účastní vzdělávacích aktivit pro posílení budování znalostních kapacit a lze říci, že projekt MAP II má pozitivní vliv na široké okolí

5. VYHODNOCENÍ VLASTNÍHO POKROKU VE ŠKOLE V ROCE 2021

Z důvodu ovlivnění celé společnosti nepříznivou epidemiologickou situací v ČR, kdy v souvislosti s vládními nařízeními došlo na určité období k úplnému zavření škol, poté k otevření se spoustou omezení a pro školy zcela novou formou výuky, jsme vyhodnocení úrovně jednotlivých gramotností v této části vyhodnocovali samostatně pro mateřské školy, které zůstaly převážně otevřené, a samostatně pro školy základní, které z velké části přešly na distanční výuku.

A. Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka - MŠ

a) Co ve škole proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?

- Účast na seminářích a aplikace poznatků v praxi (Čteme s nečtenáři)
- Logopedická péče
- Práce s knihou, pohádkou, dramatizace
- Tvořivé a kulturní aktivity
- Besídky pro rodiče
- Česko čte dětem
- Nákup nových knih a pomůcek

b) V čem by se škola mohla zlepšit?

- Více zařazovat prožitkové učení
- Individualizovat
- Více propagovat knihu u dětí
- Spolupráce s rodiči a seniory
- Větší zásoba knih
- Projektové učení
- Více spolupracovat s knihovnou
- Propojení se ZŠ
- Čtení s porozuměním

c) V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Finance k nákupu literatury, loutkového divadla a kvalitních pomůcek (např. multiboard)
- Realizace seminářů, DVPP
- Zajištění kolektivní logopedické péče (H.Kolbábková)
- Příklady dobré praxe
- Školení na ICT
- Akce pro děti v knihovně
- Autorská čtení

B. Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka - ZŠ

a) Co ve škole proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?

- Nákup nových knih a pomůcek
- Spolupráce s knihovnou
- Dílny čtení
- Poetická dílna s MAP
- Pasování na čtenáře
- Účast na předmětových olympiádách

b) V čem by se škola mohla zlepšit?

- Výběr vhodných titulů pro jednotlivé ročníky
- Větší zapojení asistentů do výuky
- Autorské čtení
- Větší zásoba knih
- Více se zaměřit na komunikační a slohovou výchovu
- Větší iniciativa ze strany učitelů
- Vytvořit u žáků pozitivní vztah ke čtení
- Zaměřit se na větší četbu

- V době uzavření škol zjištěny potíže se čtením u některých žáků
- Čtení s porozuměním

c) V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Autorská čtení
- Besedy o knihách
- Prostor ve škole na uložení knih, knihovnička
- Motivace učitelů
- Semináře zabývající se tématem jak na smíšené třídy, nové metody a formy práce
- Finance na nákup knih, materiálů do výuky
- Příklady dobré praxe

Velmi kladně je hodnocen rozvoj spolupráce se školami v rámci aktivit MAP II. Aktivity jako např. Poetická dílna a workshop Čteme s nečtenáři, realizovaný výbornými lektorkami specializovanými na kritické myšlení, se setkaly s obrovským úspěchem. Nejen pedagogům přinesly spoustu nové inspirace a motivace k další práci. Důraz je kladen na uvědomění si důležitosti čtenářské gramotnosti v běžném životě a její vliv na vývoj dítěte. Velmi dobrá spolupráce je navázána s Knihovnou Karla Dvořáčka ve Vyškově, kdy proběhla autorská čtení online, která se též těší velké oblibě.

Díky Šablonám se některé školy dobře zásobily knihami a didaktickými pomůckami, vždy ve vazbě na rozvoj čtenářské gramotnosti a podporování klíčových kompetencí. Velký důraz je též kladen na rozvoj kritického myšlení.

Ze škol je velká poptávka po vzájemných setkáních učitelů stejných aprobačních skupin pro sdílení dobré praxe a načerpání nových poznatků, metod práce či pouze ujištění, že jdou správným směrem. Velmi rádi se účastní zážitkových seminářů. Ve sledovaném období se tyto oblíbené aktivity nemohly ve větší míře realizovat, stejně jako besídky a představení v mateřských i základních školách.

Při distanční výuce se silně projevila nízká úroveň čtení u dětí a slabá schopnost vyjadřování. V mateřských školách upozorňují na častější logopedické problémy u dětí. Ve čtenářské gramotnosti je cítit často nezáměr ze strany rodičů, dětem nevěnují tolik času a přímé mluvené slovo, které rozvíjí řeč i paměť, je nahrazováno mobilními telefony a televizí. S tím souvisí nárůst dětí s vadou řeči a malou slovní zásobou. V mateřských školách jsou proto často podporovány logopedické lekce.

C. Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka - MŠ

a) Co ve škole proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?

- Děti baví hry s čísly
- Využití různých materiálů a vyrobených pomůcek
- Hrátky s matematikou, využití karet
- Práce s pohádkou (vnímání posloupnosti, představy, rozdíly)
- Nákup pomůcek a her
- Školení v rámci šablon
- Projektové dny
- Klokany kapsy

b) V čem by se škola mohla zlepšit?

- Více využívat přirozených situací k rozvoji matematické pregramotnosti
- Rozvoj spolupráce ve skupině
- Práce s chybou
- Individuální přístup
- Zavádět prvky Hejného matematiky
- Proškolení nových učitelek

c) V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Vybudovat koutek s didaktickými pomůckami a materiály
- Semináře, DVPP
- Příklady dobré praxe, sdílení zkušeností
- Finance na nákup pomůcek
- Snížení počtu dětí na třídu
- Hejného matematika
- Semináře pro začínající pedagogy

D. Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka - ZŠ

a) Co ve škole proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?

- Zapojování finanční gramotnosti do výuky
- Účast na matematických soutěžích
- Využití prvků Hejného matematiky
- Využití projektů
- Matematický kroužek, klub logiky a deskových her

b) V čem by se škola mohla zlepšit?

- Nákup dalších názorných pomůcek
- Zadávání logických úloh, analýza
- Zakoupení interaktivních učebnic
- Větší iniciativa ze strany učitelů
- Mezipředmětové vztahy
- Propojení s praxí, s firmami, podniky, příklady dobré praxe
- Motivace učitelů
- Podpora nadaných žáků
- IT znalosti pedagogů

c) V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Finance na nákup pomůcek, výukových programů
- DVPP, nové metoda a formy práce
- Pořízení IT techniky
- Nižší počty dětí ve třídách

Hodnoty se na školách v oblasti matematické gramotnosti příliš neměnily. Vlivem situace se ukázalo, že je potřeba aplikovat matematiku co nejvíce do praxe, využívat odborníky a zapojit do výuku i finanční gramotnost. Více zapojovat logické úlohy a používat interaktivní učebnice. V souvislosti s epidemiologickou situací byly nuceny všechny školy přejít na distanční výuku a využívat moderních technologie. Některé školy se toho ujaly velmi dobře, sjednotily online prostředí, proškolily všechny pedagogy a odvádějí kvalitní výuku. Některé školy naopak narazily na velký problém s používáním IT techniky a online prostředí. Byl nutný nákup a obnova techniky, na mnohých školách problém nedostatečného vybavení. Situaci tentokrát podpořilo samotné MŠMT a na nákup počítačů školám vyhradilo peníze. K tomuto tématu zaznělo nejvíce otázek k výuce Hejného matematiky. Na několika školách s touto metodou již pracují, někde se zatím seznamují a zjišťují, jestli tímto směrem též jít. Byl realizován v rámci aktivit MAP II i seznamovací seminář na toto téma, abychom rozšířili obzor těm, kteří tuto metodu ještě neznají. Školy též potřebují nové pomůcky pro názornější výuku a spousta učitelů touží po vzájemném sdílení k výuce matematiky, pro novou inspiraci. Velké téma je též propojení spolupráce mezi MŠ a ZŠ a dále přechod mezi 1. a 2. stupněm ZŠ. Jaké klíčové se jeví kooperace a předávání informací.

E. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (včetně polytechnického vzdělávání), kariérové poradenství - MŠ

a) Co ve škole proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?

- Netradiční techniky při pracovních činnostech
- Nákup stavebnic
- Účast na interaktivních polytechnických dílnách – praktické využití v praxi (inspirace, nápady)
- Práce s ponkem a nářadím
- Vyvýšené záhony
- Keramika
- Řemeslný den a řemesla do škol s MAP
- Spolupráce se SOŠ a SOU Vyškov

b) V čem by se škola mohla zlepšit?

- Dát dětem ještě větší prostor pro práci s nářadím
- Nakoupení stavebnic
- Experimenty a pokusy
- Volné tvoření z přírodnin
- Vedení k samostatnosti a zodpovědnosti dětí
- Materiální a technické vybavení

c) V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Finance na vybavení, vybudování pracovního koutku
- Projekty na EVVO, ekologie
- Metodická podpora
- Sdílení dobré praxe
- Venkovní učebna
- Zajištění materiálu

F. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (včetně polytechnického vzdělávání), kariérové poradenství - ZŠ

a) Co ve škole proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?

- Účast na řemeslném dni
- Vytváření
- Řemesla do škol
- Pracovní činnosti
- Exkurze

b) V čem by se škola mohla zlepšit?

- Doplnění vybavení, modernizace
- Zařazovat pokusy
- Individualizace
- Více exkurzí, propojení s reálným životem
- Větší zapojení žáků a zaměstnanců
- Podporovat řemesla
- Větší motivace k práci

c) V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Zorganizovat akce s polytechnickým zaměřením
- Materiál na tvoření
- Odborníky z praxe
- Programy na rozvoj podnikavosti a iniciativy žáků
- Finance na vybavení učeben
- Pořádání exkurzí
- Změna systému vzdělávání

Toto téma je multidisciplinární a na školách se snaží děti podporovat ve všech směrech. Velký zájem je o polytechnickou výchovu, v mateřských školách používají pracovní ponky a nářadí, seznamují se se starými řemesly, ale i soudobými profesemi a snaží se ukázat dětem širší obzor nabídky budoucího zaměstnání. Oblíbené jsou nejen řemeslné dny a také aktivity, které vznikly ve spolupráci s SOU a SOŠ Vyškov, místními firmami a neziskovými organizacemi. V září 2020 byl uspořádán Den řemeslných oborů pod záštitou OHK Vyškov, kde se prezentoval i projekt MAP prostřednictvím MAS Vyškovsko, z.s. a celá řada místních firem, které nabízí volné pozice pro uchazeče. Prohlubování spolupráce mezi těmito důležitými aktéry vidíme jako velký potenciál i v navazujícím projektu MAP III. Na této spolupráci je dobré stavět a rozvíjet další společné aktivity, které budou přínosné všem stranám. Nyní se ukázalo, že je velká touha po ještě větším propojení výuky s praktickými ukázkami, co se děti učí, musí vidět v reálném životě, samy si vyzkoušet. Velmi kladně byl hodnocen Řemeslný den, kdy děti mohly vidět samotné řemeslníky v akci a vyzkoušet si nářadí, pomůcky a samy si něco vyrobit. Bohužel vlivem okolností není možné tyto aktivity realizovat. Některé školy více tíhnou keologii, environmentální výchově, bádání, přírodním učebnám a učení venku. Sdílením dobré praxe získávají nové podněty a motivaci k další práci.

G. Rovné příležitosti - MŠ

a) Co ve škole proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?

- Sdílení dobré praxe – ukázkové hodiny
- Spolupráce s asistenty
- Diskuzní setkání se speciálním pedagogem a psychologem
- Systematická podpora se všemi věkovými skupinami

b) V čem by se škola mohla zlepšit?

- Podpora nadaných žáků
- Individualizace
- Získávání praktických zkušeností
- Časová dotace učitelů
- Spolupráce s PPP, SPC
- Komunikace s rodiči
- Pořízení techniky a vybavení

c) V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Snížit počty dětí ve třídách
- DVPP
- Literatura
- Materiální podpora
- Finance na personál, pomůcky a školení
- Setkávání s poradenskými pracovníky
- Sdílení dobré praxe

H. Rovné příležitosti - ZŠ

a) Co ve škole proběhlo dobře a v čem byla škola úspěšná?

- Sdílení dobré praxe – ukázkové hodiny
- Účast na seminářích/webinářích, použití poznatků v praxi

b) V čem by se škola mohla zlepšit?

- Podpora nadaných žáků
- Více zážitkových akcí a programů pro třídní kolektivy
- Více speciálních pedagogů, případně sdílený psycholog
- Větší zapojení zaměstnanců

c) V čem škola potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Semináře v oblasti speciální pedagogiky
- Prostředky pro motivaci a ocenění pedagogů

Členové pracovní skupiny pro rovné příležitosti se shodli na tom, že každé dítě by mělo mít možnost zažít úspěch. Spíše než termín „inkluze“ by bylo lepší používat termín „lidský přístup“. Je nutné připravit podmínky, aby byl proces úspěšný. Školy využily svých možností a zahájily proces. Samozřejmě v malých kolektivech se toto praktikuje lépe. Na základních školách jsou plně zapojeny do vzdělávání děti s PPO (minimálně 11 % z celkového počtu dětí jsou děti s PPO), školy již pořídily pomůcky a metodické materiály. Ovšem je třeba mít na vědomí, že inkluze je proces a vše potřebuje svůj čas a vývoj. Pedagogové uvítají další semináře k této problematice a sdílení dobré praxe – jako jedna z cest, jak otevřít téma inkluze. O inkluzi je třeba mluvit a mít oporu ve vedení školy.

Oproti poslednímu šetření se stal velký posun v tom, že se z teoretické roviny přesunula realizace inkluze přímo do škol. Mnohé školy si díky Šablonám nakoupily vhodné pomůcky, zrealizovaly řadu seminářů a poznatky a zkušenosti uplatňují v praxi. Též se zlepšila práce s asistenty.

Velkou zkouškou se stala právě distanční výuka a současná situace v ČR spojená s Covid-19. Zavřením škol se děti ze dne na den ocitly ve zcela nové situaci, nová forma výuky online, a k tomu v domácím prostředí. Ovšem ne všechny děti mají stejné podmínky jak materiální, tak rodinné zázemí. Proto zde hraje velkou roli přístup školy a podchycení všech žáků a umožnění jim zapojení do výuky. Pro pedagogy to byla též zcela nová situace, museli se naučit pracovat s technikou, používat online prostředí a zcela novou formu práce. Velmi oceňují v této době webináře šité na míru k tématům, která jsou pro ně aktuální a díky MAP II se mohou zrealizovat.

Obrovským přínosem je pro ně sdílení dobré praxe, diskuzní setkání se speciálním pedagogem a psychologem, kterých je na školách neustále nedostatek. Při těchto setkání mají možnost sdílet své aktuální problémy, vše otevřeně prodiskutovat, popřípadě se jen ujistit, že v tom nejsou sami.

6. ZÁVĚR – SHRUTÍ 2021

Každá zapojená škola v projektu MAP II předala RT MAP vypracovaný Popis potřeb školy, ve kterém zpracovala vyhodnocení vlastního pokroku ve škole v tématech čtenářská gramotnost, matematická gramotnost, rozvoje potenciálu každého žáka v oblasti rozvoje podnikavosti a iniciativy dětí a žáků včetně polytechnického vzdělávání a v tématu rovné příležitosti ve vzdělávání. Jedním z výstupů dotazníku byly i další potřeby a aktuální priority/problémy rozvoje školy. Tato data byla vypracována k 17.2.2021.

Jak u mateřských, tak u základních škol jsou priority kladeny na úpravy a rekonstrukci školních budov, vybavení učeben, zlepšení zázemí, nákup a modernizace IT techniky. V souvislosti s epidemiologickou situací vyvstala potřeba zabezpečit a zefektivnit distanční výuku, posílit IT kompetence a výuku, zajistit chod školy i se všemi opatřeními.

V oblasti rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti mají většinou školy vypracovaný systematický plán, který dodržují. Mateřské školy si jako velkou prioritu kladou přípravu předškoláků na nástup do 1. třídy, podpořit spolupráci se základními školami. Současně chtějí vytvářet bezpečný prostor pro všechny a zaměřit se na větší individualizaci dětí a logopedii. Velkou oblibou získávají projekty zaměřené na EVVO, ekologii, zážitkové semináře a další vzdělávání.

Mezi největší problémy, které teď aktuálně řeší školy, patří problém zastupitelnosti (v souvislosti s Covid-19 spousta pracovníků využívá OČR, dále mnoho zaměstnanců onemocnělo a ředitelé řeší problém jak u pedagogických, tak i nepedagogických pracovníků). U menších škol je to problém dlouhodobý, při malém počtu zaměstnanců školy je problém se vzájemně vykrýt. S tím se ukázal i velký problém najít nové/další kvalifikované pedagogy, především na 1. stupni ZŠ. Jako problematický byl označen systém fungování škol během epidemiologických opatření, která se neustále mění, a s tím spojená velká nejistota jakéhokoliv plánování. V době distanční výuky se ukázalo, že obrovským problémem je přehlcenost ŠVP. Je nutné redukovat učivo, vybrat jen to podstatné a naopak zařadit nové, které odpovídá požadavkům a kompetencím 21. století.

Dalšími problémy se často jeví ve spolupráci s rodiči, zřizovatelem, ale i právě nedostatečné vybavení a malé prostory. Ve školkách naráží na špatnou výslovnost dětí, velké množství dvouletých dětí ve třídách vysoké počty dětí ve třídách a k tomu nedostatek personálu.

Školy by se navzájem mohly inspirovat nejčastěji mimoškolními akcemi ve spolupráci s obcí, NNO a dalšími subjekty a dále spoluprací s ostatními školami a spádovými MŠ/ZŠ. Ovšem v této době byly i tyto aktivity velmi omezeny. Školy našly hodnoty i jinde, a jako velké pozitivum uvádějí rodinné prostředí, vstřícné jednání, partnerský přístup a dobré vztahy. Na mnoha školách je dobré vybavení pomůckami a individuální přístup k dětem.

Aktivity spolupráce projektu MAP II jsou komplementární s aktivitami škol (Šablonami). Do Výzvy č. 02_18_064 Šablony II se zapojilo 63 % ZŠ a 54 % MŠ z území MAP II. Do jejich pokračování, tzn. Šablon III, se zatím zapojilo pouze malé procento škol (24 %) z důvodu zavření škol a nemožnosti realizace aktivit, a tím prodloužení termínu ukončení Šablon II. Dle výsledku Dotazníkového šetření Šablon si každá škola zvolila ty šablony, jejichž aktivitami škola posílí nejpalčivější témata a oblasti své školy. Aktivity spolupráce MAP II se snaží provázat a prohloubit spolupráci zapojených škol a reflektovat potřeby v území MAP II. Jako velmi potřebné se jeví aktivity na rozvoj polytechnické výchovy v mateřských a základních školách. V průběhu realizace projektu byla započata celá řada aktivit jako např. řemeslný den, řemesla do škol, interaktivní polytechnické dílny, miniprojekty EVVO. V návaznosti na kariérové poradenství byly realizovány exkurze do firem. Pro posílení rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti je plánována celá řada aktivit, především v souvislosti s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků. Pro rozvoj kvalitního inkluzivního vzdělávání a posílení rovných příležitostí ve vzdělávání jsou v neposlední řadě realizovány ukázkové hodiny pro inspiraci, sdílení dobré praxe mezi školami či diskuzní kavárny se speciálním pedagogem a psychologem. Ve spolupráci se ZUŠ byla realizována aktivita autorského čtení s propojením výtvarného umění pro žáky základních škol s názvem Poetická dílna. Žáci ZUŠ Františka Sušila Rousínov se zapojili i při slavnostním vyhlášení výherních kolektivů soutěže Plechový svět očima dětí. V období distanční výuky byl pro ZUŠ nabídnut velmi zajímavý webinář ve spolupráci se Střediskem služeb školám a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Brno. Aktivity spolupráce v Akčních plánech na jednotlivá období jsou navrženy tak, aby v nich měly možnost zapojení právě i základní umělecké školy.

V současné době lze konstatovat, že cíle projektu MAP II jsou velmi dobře naplňovány. Podařilo se prohloubit spolupráci se školami, zřizovateli a dalšími subjekty (např. firmami, NNO apod.). Aktivitami projektu MAP II přímo či nepřímo dochází ke zkvalitnění výuky, plánování společných aktivit a sdílení dobré praxe. Pedagogové se aktivně účastní vzdělávacích aktivit pro posílení budování znalostních kapacit a lze říci, že projekt MAP II má pozitivní vliv na široké okolí. Z evaluačního šetření také vyplývá, že projekt MAP II je v území velmi přínosný a realizuje aktivity pro školy na základě jejich potřeb, které byly pravidelně zjišťovány prostřednictvím Popisu potřeb školy. Projekt MAP II je právě kladně hodnocen především z důvodu regionálního zacílení na místní specifické problémy.